АЛМАТЫ: семейные ценности и гендерное равенство

УДК 316.3/4
ББК 60.54
А 45

**Управление внутренней политики г. Алматы
Комиссия по делам женщин и семейно-демографической политики при акиме г. Алматы
Общественное объединение «ЕрАзамат»**

Руководитель проекта: **д.и.н., профессор Л.С. Ахметова**
Алматы: семейные ценности и гендерное равенство:
Сб. трудов и публикаций. - Алматы, 2014. - 268 с.

SBN 978-601-06-2945-5

В книге на темы семейных ценностей и гендерного равенства в г. Алматы и Казахстане описан положительный опыт 7 районов мегаполиса, новые публикации ученых Казахского национального университета им. аль-Фараби по данной теме, инновации в общественном секторе. Сборник рекомендуется для государственных служащих, представителей правоохранительных структур и бизнеса, общественных деятелей, ученых и молодого поколения страны.

Дизайн обложки - Д.П. Шорохов

SBN 978-601-06-2945-5

Алматы
2014

Введение

Социально - значимый проект «Проведение информационно-просветительских мероприятий по разъяснению основных направлений «Стратегии гендерного равенства» в управлении внутренней политики г. Алматы не является новым сам по себе. Ежегодно, на протяжении 8 лет во всех 16 региональных акиматах Казахстана имеются идентичные лоты и названия проектов. Да и задание само по себе является одинаковым: семинар-тренинги, организация и проведение конкурса на лучшую работу в СМИ по заданной теме.

Казалось бы, работай, как все. Главное: выполни условия технического задания, напиши грамотно финансовый и творческий отчеты и будет все в порядке.

Однако для меня, как общественного деятеля и специалиста по связи с общественностью, такого не может быть. Просто выполнить и быть одной из многих – это не мой профиль.

Я сделала иначе. Безусловно, главные требования технической спецификации были сохранены.

Мое убеждение: работа не должна быть одной и той же и монотонно схожей во всех регионах. Мы – алматинцы, а, значит, инноваторы!

Наши инновации:

Проведение семинар-тренингов иного качества и смысла. Разность мнений и идей. Новые лекторы и темы выступлений. Приобретение не только навыков и умений, но и продолжение деятельности в дальнейшем. Инновации современности. Отчеты и положительный опыт районов.

Показ иной работы в женском бизнесе, связанной с экологией.

Новый взгляд на историю глазами женщины-ученого и женского прошлого.

Связи с общественностью для женщины и мужчины: схожесть и разность.

Ценностные ориентации: семья, личность, гендерные стереотипы в разных странах и в Казахстане.

Летний отдых детей. Работа 7 районов г. Алматы в этом направлении: возможности, перспективы.

Издание и распространение книги о выполненном в области семьи и гендерной работе в районах г. Алматы, лучшие публикации, положительный опыт работы.

В 2014 году в Алматы создан 8-ой район.

Введение... 3

Глава 1. Ученые Алматы: семейные ценности и гендерное равенство

Ахметова Л.С. Стратегия гендерного равенства в районах г. Алматы. Опыт работы... 5

Шынгысова Н.Т. Бала тәрбиесі отбасынан басталады... 16

Ахметжанова А.Т. Қазақстандағы әйелдер қозғалысының тарихы... 19

Лифанова Т.Ю., Веревкин А.В. Социологическое измерение ценностей и ценностных ориентаций: семья, личность, гендерные стереотипы... 31

Кабдолданова Б. Экология. Әйел. Бизнес. («Гүлзар» қоғамдық бірлестігі жұмыстарының негізінде)... 45

МукановаГ.К.On-lineкоммуникациииgендер:обратнаясторона глобализации... 56

Нұржанова Ш.С. Қоғамда дені дұрыс отбасы болу ең басты байлық... 65

Ольга Ложникова. Женское лицо профсоюза высшей школы... 68

Шорохов Д.П. Аксиологические аспекты гендерного дискурса: перспективы и угрозы... 72

Глава 2. Отчеты районных комиссий по делам женщин и семейно-демографической политики при акиме г. Алматы

Жүсіпова Д. Алматы аудыны... 85

Бекжанова А.С. Инфорация о работе Комиссии по делам женщин и семейно-демографической политики при акиме Алмалинского района (за 6 месяцев 2014 года)... 88

Иманбекова А. Мероприятия по гендерной политике в Ауэзовском районе... 95

Дыльдыбаева Д. Информация по реализации «Стратегии гендерного равенства Республики Казахстан на 2006-2016 годы» в Бостандыкском районе... 107

Иманова Д. Жутысуский район... 116

Шыңғысова Н.Т., филол.ғ.д.,
әл-Фараби атындағы ҚазҰУ

Бала тәрбиесі отбасынан басталады

Қазіргі таңда гендерлік теңдіктің ұзақ мерзімді Стратегиясы жүзеге асырылып, заңдар қабылдануда. Әкімдіктер жанында ұлттық және жергілікті кеңес беру органдары, отбасы және әйелдер ісі жөніндегі комиссиялар құрылған.

Гендерлік саясат қазақстандық қоғам үшін маңызды. Соңғы кездері гендерлік мәселелерге байланысты ғылыми ізденістер белең ала бастады. Семинар, дөңгелек үстел, конференцияларда гендерлік теңдік, отбасы құндылықтары мәселелері талқыланып, шешілу жолдары ұсынылуда.

Қоғамның ер және әйел адамдарға бөлінетіні сияқты, мамандық таңдауда, өмірде өз орнын адаспай тауып, кәсіби біліктілік танытуда әйел адамдар ерлерден кем түспей, белсенділік танытады. Әрине, ана – отбасының ұйтқысы. Ана – бала тәрбиелеуші. Сонымен қатар, ол қызметте де табысқа жетіп, кәсіпкерлікті де дөңгелетіп, таразы басын тең ұстауы тиіс. Қазіргі таңда, көптеген отбасыларда табыс көзін ұстап отырған әйел адамдар.

Қоғаммен байланыс саласында гендерлік дискриминация аз байқалады. Себебі, мамандықтың өзі ұжымдағы қалыпты жағдайды бақылап, жағымды орта туғызуға баса көңіл бөледі. Мекемеде аса маңызды болып табылатын гендерлік саясатты жүргізу қоғаммен байланыс маманының да міндетіне жатады.

Көптеген мекемелердің гендерлік саясатты жүргізбейтіні жасырын емес. Мекемеде гендерлік саяатты жүйелі, сауатты жүргізумен қатар, оның концепцияларын құжаттарға, корпоративтік мәдениетке енгізу керек.

Әйел адамдарды жұмысқа қабылдау, жалақысын төлеу, кәсіби өсу барысында дискриминацияға жол берілетін жағдайлар аз емес.

Әйел адамдардың еңбегін пайдалану көптеген жетістіктерге жеткізетіндігін шетелдік кәсіпкерлер жақсы біледі. Әйел адамдар әсіресе әлеуметтік мәселелерді тиімді шешеді.

Әлеуметтік-еңбек қатынастары, басқару салаларында гендерлік ағартушылық шараларын жүргізу қажет. Бұл әсіресе өңірлерге аса қажет. Білім беру бағдарламаларына гендерлік саясаттың

аспектлерін енгізу қажет.

«Қазақстан - 2050» Стратегиясында Елбасы Н.Ә.Назарбаев әйелдерге сенім білдіріп, оларды мемлекеттік және қоғамдық басқаруға кеңінен тарту қажеттілігін атап өтті. Әйел адамдардың еліміздің саяси аренасындағы үлесі салмақты. Отбасында да, қоғамда да өз орнын тапқан әйел адамдар аз емес. Олар отбасының мүддесін бәрінен жоғары қояды. Қызметте де абырой биігінен көрінеді.

Отбасы құндылықтары бала тәрбиесімен тікелей байланысты. Балаларға бос уақытты тиімді өткізудің қажеттілігін ұғындыру керек. Отбасындағы ұлттық дәстүрлердің сақталуы, ата-ананың имиджінің жоғары болуы, отбасы мүшелерінің тең құқығының сақталуы, сыйластығы, мүдделерінің сәйкес болуы да баланың бос уақытын тиімді ұйымдастыруға ықпал ететін факторлар.

Жаз айларында балалардың толыққанды демалуы маңызды. Осы орайда демалыс лагерлері ойымызға оралады. Лагерьде бала тек демалып қана қоймай, көпшілікпен араласады, тұлға ретінде қалыптасады. Еңбекке үйренеді. Көптеген отбасылардың (әсіресе көпбалалы) балаларын мұндай лагерьлерге жіберуге мүмкіндігі жоқ. Алматы, Астана қалаларында кейбір лагерьлерде демалу құны 65 мыңға дейін барады.

Қазіргі таңда балаларға қатысты ақпарат кеңістігін бақылау мүмкін емес. Атыс-шабыс, қуғын-сүргін фильмдермен қатар, ойын түрлері де өлтіру, атуды, жоюды көздейді. Ғаламтордағы ақпараттар өз алдына. Оның сыртында «атып кетті, шауып кетті» - деген жаңалықтарды беруге құмар телеарналар бар. Осындай өңкей өлім, қанды көрген баланың оған еті үйреніп кетеді. Ненің дұрыс, ненің бұрыс екендігін айыруға санасы әлі жете бермейтін баланың бойында агрессия, қатігездік пайда болады. Өзін қоршаған әлемге селқос қарай бастайды.

Бәсекеге қабілетті ұрпақ қалыптастыру басты міндет. Әлемдік нарықтағы бәсекелестікке байланысты инновациялық үдерістер белсенді бола бастағаны белгілі. Оларды енгізу ұлттық-техникалық әлеуеттің дамуына, жаңа технологиялық механизмдердің қалыптасуына, өндіріс пен ғылымның арасындағы алшақтықты жеңуге, халықаралық стандартты енгізуге мүмкіндік береді.

Студенттерді тек ЖОО қабырғасында ғана емес, болашақтағы кәсіби қызметінде де ұтымды қарым-қатынас жасауға дағдыландыру үшін

Шыңғысова Н.Т., филол.ғ.д.,
әл-Фараби атындағы ҚазҰУ

Бала тәрбиесі отбасынан басталады

Қазіргі таңда гендерлік теңдіктің ұзақ мерзімді Стратегиясы жүзеге асырылып, заңдар қабылдануда. Әкімдіктер жанында ұлттық және жергілікті кеңес беру органдары, отбасы және әйелдер ісі жөніндегі комиссиялар құрылған.

Гендерлік саясат қазақстандық қоғам үшін маңызды. Соңғы кездері гендерлік мәселелерге байланысты ғылыми ізденістер белең ала бастады. Семинар, дөңгелек үстел, конференцияларда гендерлік теңдік, отбасы құндылықтары мәселелері талқыланып, шешілу жолдары ұсынылуда.

Қоғамның ер және әйел адамдарға бөлінетіні сияқты, мамандық таңдауда, өмірде өз орнын адаспай тауып, кәсіби біліктілік танытуда әйел адамдар ерлерден кем түспей, белсенділік танытады. Әрине, ана – отбасының ұйтқысы. Ана – бала тәрбиелеуші. Сонымен қатар, ол қызметте де табысқа жетіп, кәсіпкерлікті де дөңгелетіп, таразы басын тең ұстауы тиіс. Қазіргі таңда, көптеген отбасыларда табыс көзін ұстап отырған әйел адамдар.

Қоғаммен байланыс саласында гендерлік дискриминация аз байқалады. Себебі, мамандықтың өзі ұжымдағы қалыпты жағдайды бақылап, жағымды орта туғызуға баса көңіл бөледі. Мекемеде аса маңызды болып табылатын гендерлік саясатты жүргізу қоғаммен байланыс маманының да міндетіне жатады.

Көптеген мекемелердің гендерлік саясатты жүргізбейтіні жасырын емес. Мекемеде гендерлік саяатты жүйелі, сауатты жүргізумен қатар, оның концепцияларын құжаттарға, корпоративтік мәдениетке енгізу керек.

Әйел адамдарды жұмысқа қабылдау, жалақысын төлеу, кәсіби өсу барысында дискриминацияға жол берілетін жағдайлар аз емес.

Әйел адамдардың еңбегін пайдалану көптеген жетістіктерге жеткізетіндігін шетелдік кәсіпкерлер жақсы біледі. Әйел адамдар әсіресе әлеуметтік мәселелерді тиімді шешеді.

Әлеуметтік-еңбек қатынастары, басқару салаларында гендерлік ағартушылық шараларын жүргізу қажет. Бұл әсіресе өңірлерге аса қажет. Білім беру бағдарламаларына гендерлік саясаттың

- біріккен қызметке;
- тыңдай білуге;
- бір-біріне көмектесуге;
- пікірталастан үйренуге;
- іскери қатынастар барысында міндетті бірге қойып, бірлесе шешу, өзінің субъективті пікірін өзгерте білуге;
- өзгенің пікірін құрметтеуге машықтандыру;
- пікір бостандығына жол ашу, топтық қысымды болдырмау;
- өзара түсіністікке негізделген орта қалыптастыру;
- берілген проблемаға әртүрлі көзқарасты салыстыра қарау;
- пікірлер қайшылығы, шешуге жұмыла атсалысу, рөлдерін бөлісу;
- студентке өзінің пайдалы, маңызды екендігін сезіндіру;
- бәріне тең дәрежеде сөз беру;
- әр студенттің жеке қабілетін ашу;

шығармашылығын дамыту;

- әлеуметтік-мәдени және кәсіби машықтандыру қажет.

Ұлттық құндылықтардан алынған тәрбие – тәрбиенің басты-сы болуы керек. Әр халықтың салт-дәстүр, өмірлік таным, менталитетіне байланысты тәрбие мектебі қалыптасқан. Әр ұлттың өзіндік бейнесі, болмысы бар. Әр баланың бойында ана сүтімен, ата қанымен дарыған қабілеті бар. Соны өшірмей, ұштап, аша түсу дұрыс берілген тәрбиенің бастауы.